

PAS

Groei is een onvoorspelbare factor

CASUS

DIAGNOSE

Partiële dwarslaesie, gecombineerd met neurologische uitvalsverschijnselen, veroorzaakt door een tumor in de rug, bij een 13-jarige jongen. Door de neurologische problemen stagneren groei en ontwikkeling van het linkerbeen.

KORTE MEDISCHE ANAMNESE

Clïënt is al vanaf zijn vroege jeugd bekend met een tumor in zijn rug. Hiervoor is hij twee keer geopereerd. De tumor heeft geleid tot beschadiging van de zenuwen in het ruggenmerg, waardoor spieren en pezen niet optimaal kunnen worden aangestuurd vanuit het centrale zenuwstelsel. Neurologische uitvalsverschijnselen en ontwikkelingsachterstand, met name in het linkerbeen, zijn hiervan het gevolg. Dit komt tot uiting in verminderde spierkracht, verminderde spiercoördinatie en dus een verminderde functionaliteit en verminderde lengtegroei van het linkerbeen.

Vooraf de kuitmusculatuur van het linkerbeen blijft achter in ontwikkeling, wat het looppatroon nadelig beïnvloedt.

Door de verminderde lengtegroei treedt tevens een beenlengteverschil op tussen linker- en rechterbeen. Dit lengteverschil leidt bovendien tot het 'trekken' van het linkerbeen. Tevens is een vormverschil waarneembaar tussen linker- en rechter-

© FOTO: ROB NELISSE

>>> 2

PODO LINEA PLUS

Podo Linea is een marketinggroep van het Duitse schoenenbedrijf Garant. Er zijn zestig detaillisten bij aangesloten die onder het label 'Podo Linea' pasvormschoeisel verkopen.

Podo Linea en Garant zijn nu bezig om een apart label in het leven te roepen: 'Podo Linea Plus'. Hierbij zullen ook schoentechnische bedrijven zich aansluiten. Podo Linea Plus omvat een reeks

schoenmodellen die na een of enkele jaren volledig wisselt. Geen statische collectie dus, maar een collectie die de modetrends enigszins volgt. Elk van de modellen wordt geselecteerd op de ruimte van de leest en op de mogelijkheden om er een aangepast voetbed of orthopedische voorziening aan toe te voegen. De aangesloten schoentechnische bedrijven zullen hun klanten voorzien

van ter zake kundig advies. En zij functioneren uiteraard als verkooppunt voor de schoenen uit de Podo Linea Plus collectie. Er zijn nu twee PAS-leden actief onder het nieuwe label, namelijk Buchrnhornen en Penders. Zij hebben samen met een aantal niet-PAS-leden op 23 augustus 2004 het nieuwe label officieel opgericht. Later zullen ook de andere PAS-leden zich aansluiten.

Behandelend arts:
Dr. Lodewijk van Rijn,
kinderorthopedisch chirurg
Academisch Medisch Centrum Maastricht

Behandelend schoentechnicus:
John Arends, Hanssen Footcare

been. Ten slotte roteert het linkerbeen naar binnen tijdens het lopen. In combinatie met de verminderde spierkracht kan dit spanningen en pijnklachten geven in gewrichten en musculatuur.

COMPLICATIES

Clïënt is bekend met scoliose, oftewel een zijdelingse verkromming in de rug. Dit wordt veroorzaakt door de verstoorde coördinatie, die het gevolg is van de neurologische uitvalsverschijnselen. Door de zenuwbeschadigingen in het ruggenmerg kunnen spieren en pezen van het linkerbeen onvoldoende meegroeien met de botstructuur van cliënt. Daardoor treden vorm- en balansveranderingen op in linkerbeen- en voet. Dit gebeurde bijvoorbeeld met de achillespees, die onvoldoende meegroeide met de rest van de voet, waardoor de voet in spitsstand kwam te staan. Deze spitsvoetstand is behandeld door een operatieve verlenging van de achillespees, door de pees aan de voorkant van de voet van de binnen- naar de buitenzijde over te brengen. De spitsstand is echter

niet geheel verdwenen, zodat de voet in een rest-spitsstand staat en enigszins naar binnen zakt.

THERAPIE

Versillende disciplines zijn betrokken bij de zorg rondom cliënt. De kinderneuroloog, in samenwerking met de neurochirurg, ziet toe op de algemene neurologische controles, de kinderorthopeed is alert op functionele stoornissen, en de fysiotherapeut ondersteunt cliënt bij de training van zijn rug- en beenspieren. Om de rug te stabiliseren heeft de orthopedisch instrumentmaker een korset gemaakt, dat cliënt 24 uur per dag om zijn rug draagt.

KORTE SCHOENTECHNISCHE ANAMNESE

Voor de problemen aan de linkervoet verwees de kinderorthopeed cliënt naar de orthopedisch schoentechnicus. Deze indicatie was noodzakelijk omdat cliënt, vanwege de sterk afwijkende vorm van zijn linkervoet, niet langer met een inlay of confectieschoen op zijn voet kon staan. Daarnaast fungeert het orthope-

OBSERVATIE LODEWIJK VAN RIJN, KINDERORTHOPEDISCH CHIRURG

© FOTO: ROB NELISSE

'Het is belangrijk je te realiseren dat behandeling bij kinderen een lange termijn verhaal is. Het kind verandert immers. Voor een kind maak je nooit één keer een schoen. Als je voor volwassenen een leest maakt, is één keer meestal voldoende. Kinderen daarentegen moet je telkens opnieuw gipsen. En door hun groei, waarvan het verloop onvoorspelbaar is, kun je bij elk nieuw behandelcontact weer andere vergroeiingen of balansveranderingen tegenkomen in de voet. Daar moet je op voorbereid zijn. De voetbehandeling bij kinderen vergt daarom meer nuance dan bij volwassenen. Het werken met kinderen is bijzonder. Temeer omdat je niet alleen met hen, maar ook met hun ouders te maken hebt. Een volwassene kan zelf kiezen wat hij wil, maar bij kinderen moet je overleggen met de ouders. En de rol van ouders kan heel verschillend zijn. Sommige ouders zijn bang en vinden het moeilijk om een bepaalde behandeling te kiezen voor hun kind. Dan is het de kunst om toch iedereen in dezelfde richting te krijgen.

Bij de ouders van deze cliënt verliep dat trouwens voorbeeldig. Zijn moeder is een positief denkende vrouw, die altijd goedgehumt is, en altijd kansen ziet. Ze neemt haar zoon, een aardige, coöperatieve jongen, steeds weer op sleeptouw. Prachtig om te zien.'

disch schoeisel als spalk, door zorg te dragen voor de krachtoverdracht naar been en voet. Ten slotte dient de orthopedische schoen blaren en drukplekken te voorkomen en stabiliseert het de voet zodanig, dat verdere vergroeiingen en balansverstoringen van de voet worden tegengegaan.

SCHOENTECHNISCHE OPLOSSING

Het lengteverschil tussen linker- en rechtervoet is gecompenseerd door in de linkerschoen een voetbed aan te brengen van ongeveer twee centimeter hoogte. Het vormverschil tussen linker- en rechtervoet is weggenomen door het voetbed van de linkerschoen in de lengte en de breedte op te vullen met kurk. Om te voorkomen dat de voet, die in een rest-spitsstand staat, naar binnen zakt, bracht de schoentechnicus in het voetbed bovendien een extra ondersteuning aan, waardoor de stand van de voet recht wordt gehouden.

De naar binnen roterende beweging van het been werd gecorrigeerd door een afwijking onder de schoen. Daardoor

kwam cliënt in een normaal looppatroon terecht.

Alvorens cliënt de definitieve schoen aan te meten, werd hem eerst een proef-schoen aangeboden. Dit was vooral belangrijk om de afwijking onder de schoen nauwkeurig te kunnen afstellen. Cliënt heeft ongeveer een maand op de proef-schoen gelopen. Daarna kon hij gebruik maken van de definitieve schoen.

HET RESULTAAT

Cliënt en zijn ouders zijn tevreden met het resultaat. Cliënt loopt beter en gemakkelijker met deze schoen, en de afwijking in het looppatroon is duidelijk verminderd. Hij loopt meer met zijn voet naar voren, in plaats van met een roterende beweging naar binnen. Binnenkort kan cliënt zijn tweede paar orthopedische schoenen verwachten.

MODEL

- schoenmodel past volledig in het modebeeld voor jongeren
- geen modelverschil tussen de linker- en de rechterschoen

BIJZONDERHEDEN

- afwijkende vorm van de voet is verwerkt in de schoen door zowel zijdelings als in lengte het voetbed op te vullen met kurkmateriaal

VOORZIENINGEN

- gestuurde afwijking en een zijdelingse modelverlenging (modelleringverlenging)

OBSERVATIE JOHN ARENDS, ORTHOPEDISCH SCHOENTECHNICUS

© FOTO: ROB NELISSE

'Voor deze casus heb ik me driehonderd procent ingezet. Ik heb bijvoorbeeld extra aandacht besteed aan de cosmetiek. Normaal gesproken komt dat voor mij op de tweede plaats, na functionaliteit, maar omdat het een jongen betreft die naar de middelbare school gaat, woog het in dit geval toch zwaar. En met succes. Die jongen was hartstikke tevreden met zijn eerste paar schoenen, die inmiddels helemaal zijn afgetrapt. Want zo gaat dat met die jonge jongens. Vandaar dat we nieuwe schoenen hebben aangevraagd. Natuurlijk hebben we nog wel even gesleuteld aan het afwikkelpatroon. Daar viel nog iets meer uit te halen.

Schoentechnisch was dit geen moeilijke casus. De moeilijkheidsgraad zat vooral in het emotionele aspect. Hoe ga je om met een jongen van dertien die al een medisch dossier heeft dat dikker is dan de Van Dale. Een jongen dus die al veel heeft meegemaakt. Dat vond ik aan deze casus het meest bijzonder.

Het is trouwens een vrolijke, enthousiaste jongen, die jongensachtig in het leven staat. We gaan met elkaar om op een speelse, puberale manier. Dat moet ook. In het contact met jongens zoals hij, moet je je niet opstellen als iemand in een witte doktersjas. Je moet de taal van de kinderen spreken. Dat kan ik goed, doordat ik me redelijk in hun situatie kan verplaatsen. Ik houd van vrij, soepel en direct contact. Kinderen kunnen dat ook. Dat gaat prima samen.'

TWAALF EN EEN HALF JAAR PODOTHERAPIE

De afdeling podotherapie van de organisatie Penders heeft op 1 april van dit jaar haar twaalf en een half jarig jubileum gehad. Deze gebeurtenis heeft op 27 augustus nog eens extra aandacht gekregen. Op 1 oktober 1991 werd de afdeling in het leven geroepen met het aantreden van Angelique Penders als eerste podotherapeute. Ondertussen is de afdeling gegroeid tot een omvang van acht podotherapeuten en twee assistenten. Daarmee is ze de grootste van Nederland. En binnenkort zal de afdeling nog uitgebreid worden met één of twee nieuwe podotherapeuten.

EERSTE AFGESTUDEERDE HBO-ORTHOPEDIE

Na vier jaar heeft Fontys Hogescholen het eerste reguliere diploma uit kunnen reiken voor de hogere beroepsopleiding orthopedische technologie. Deze opleiding is vooral gericht op instrumentmakerij, dus het maken van orthoses en protheses. Behalve vakinhoudelijke lessen krijgen de leerlingen ook les in allerlei maatschappelijke vaardigheden die van belang zijn bij zaken doen en ondernemen.

Zowel dit jaar als vorig jaar zijn er al diploma's behaald door zogenaamde werkveldleerlingen. Deze leerlingen waren al professioneel actief op orthopedisch gebied en konden daardoor vrijstelling krijgen voor bepaalde vakken.

Nu de werkveldleerlingen allemaal zijn afgestudeerd hoopt Fontys gemiddeld twintig reguliere studenten per jaar klaar te stomen voor de arbeidsmarkt.

Gelieerd aan deze opleiding is nu ook een parttime HBO-schoentechniek in voorbereiding. De orthopedisch schoentechnische branche kijkt al lange tijd uit naar een opleiding op HBO-niveau.

UITBREIDING

Met de opening van een nieuwe aanmeetlocatie in Den Bosch is het oostelijk deel van Brabant voortaan goed voorzien van orthopedisch schoentechnici.

Op verzoek van klanten en artsen is een bestaande huisartsenpost in de Brabantse hoofdstad uitgebreid met podotherapeuten van Buchrhornen. De nieuwe aanmeetlocatie is geopend vanaf begin juli.

Eerder waren er al aanmeetlocaties in Helmond, Boxtel, Oss, Tilburg en Eindhoven.

Ook bij OIM Groep zijn er veranderingen geweest. Zo zijn er in Almere naast schoentechnici nu ook instrumentmakers actief.

Bij de vestiging in Leeuwarden kunnen klanten sinds kort podotherapie krijgen.

ISPO - HONG KONG

Van 1 tot 6 augustus vond dit jaar in Hong Kong het 11e ISPO-congres plaats. Thema van dit congres was 'innovations for quality living'. Een thema waar schoentechnici graag een bijdrage aan leveren door middel van innovatieve schoentechnische oplossingen die de kwaliteit van leven, voor de dragers ervan, vrijwel altijd verhogen. Een delegatie van Federatie PAS, bestaande uit Paul Buchrhornen (Buchrhornen) en Ivo Franssen en Henk Engelen (Penders), betekende de enige Nederlandse orthopedisch schoentechnische aanwezigheid op het congres.

Het volgende ISPO-congres, het 12^e, zal in 2007 plaatsvinden in Vancouver, Canada.

FEDERATIE PAS

PAS is een stichting van samenwerkende producenten van orthopedische maatschoenen. De leden van PAS zijn Buchrhornen, Hanssen, OIM Groep en Penders. Voor informatie, vragen of suggesties kunt u terecht op www.federatie-pas.nl. U kunt ook een email sturen naar info@federatie-pas.nl

TE VINDEN IN:

Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Baarn, Beeststerzwaag, Bergen op Zoom, Bocholtz, Boxtel, Brunssum, Capelle a/d IJssel, Culemborg, Delft, Den Haag, Dieren, Dokkum, Ede, Eindhoven, Emmen, Ettenleur, Gouda, Groningen, Gulpen, Haarlem, Harderwijk, Haren, Heiloo, Helmond, Heerlen, Heythuysen, Hoensbroek, Hoofddorp, Hoogeveen, Kerkrade, Landgraaf, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Naaldwijk, Oss, Roermond, Roosendaal, Rotterdam, Sittard, Soest, Soesterberg, Tegelen, Teteringen, Tiel, Tilburg, Velp, Venlo, Venray, Vlaardingen, Vlissingen, Weert, Winschoten, Zoetermeer

PRODUCTIE

Sj-tekst

REDACTIE

Frank van de Loo, Buchrhornen
Léon Hahn, Hanssen
Ivo Franssen, Penders
Tiny Smit, OIM Groep

REDACTIEADRES

Sj-tekst
Swammerdamstraat 51
1091 RR Amsterdam

VORMGEVING

Studio René Bakker, Amsterdam
Rob Nelisse, fotografie

SLUITINGSDATUM

PAS-info 4-2004, november 2004

Overname van artikelen alleen na schriftelijke toestemming van de redactie.

BUCHRHORNEN
orthopedische schoentechniek • podotherapie • AXIUM

